

Kitaaba Daani'eel — Lakkoofsa Kudha Jaha

Mallattoolee keessaa jechuun mootummaa, ykn sirna mootummaa, agarsiisa. mootummaa baraaruuf ka'u, akkasumas hafuura kan ta'e, osoo hin taane mootummaa lafaa ta'e jechuudha; akkuma barsiisa tokko tokko fakkeessuuf "areeda" yookaan "mataaduree" jedhamee fayyadamu. Kanaafuu, "bineensi" Daanyel 7 keessatti ibsame mootummaa adda addaa mul'isa; "horiin hoolotaa" Yohannis 10 keessatti ibsame immoo saba Waaqayyoo mul'isa. keessatti suuraaleen akkasii hiikkaa isaanii mataa isaanii qabu; akkasuma raajii keessattiis hiikkaa isaanii kennu. keessatti mallattooleen akkasii akkaataa kanaan fayyadaman.

Jeff Pippenger
2023-12-11

Utuu boqonnaa sadaffaa Daani'el ilaaluutti seennuu keenya dura, mallattoolee raajii tokko tokko kanneen nu dandeessisan akka boqonnaa sana caalaatti guutummaatti hubannu ni ilaalla. Daani'el, Hanaaniyaa, Misha'eel fi Azaariyaan akka haala isaanii keessatti itti fayyadaman irratti hundaa'uun mallattoolee raajii adda bakka bu'uuf Hafuura Qulqulluudhaan itti fayyadaman. Boqonnaa jalqabaa keessatti, hanga xumura boqonnaa sanaatti garaagarummaan tokko malee akka namoota guguddoo afuritti bakka bu'aniiru; achitti immoo Daani'el kennaa "mul'ata hundumaa fi abjuu hunda hubachuu" qabu akka ta'e adda baafamee ibsameera.

Ijoollee afran kanaaf immoo Waaqayyoo beekumsaa fi dandeettii barumsa hundumaa fi ogummaa hunduma keessatti isaaniif kenne; Daani'elis mul'ata hundumaa fi abjuu hunduma keessatti hubannaa qaba ture. Daani'el 1:17.

Boqonnaa tokko keessatti, akka mallattoo "afuritti" isaan guutummaa biyya lafaa keessatti saba Waaqayyoo kan guyyoota dhumaa ni bakka bu'u. "Afur" mallattoo addunyaa guutuu agarsiisudha, raajonni hundinuus waa'ee guyyoota dhumaa dubbachaa jiru. Boqonnaa tokko keessatti namoonni ulfina qaban afran sun saba Waaqayyoo kan guyyoota dhumaa ni bakka bu'u; lakkoofsa kudha torbaffaa keessattis garaagarummaan yeroo jalqabaatiif Daani'elii fi namoota ulfina qaban sadan gidduutti godhama; kunis mallattoo "walitti makama sadii-fi-tokko" bakka bu'a.

Mallattoo "sadii-fi-tokko" jedhamu Dubbi Hafuuraatiin geggeeffamte keessatti irra deddeebi'amee ni mul'ata. Inni akka haala dubbichaa irratti hundaa'een dhugaa hedduu bakka bu'a. Inni seenaa ergaa ergamoota sadii kan "yeroo dhumaatti" bara 1798tti jalqabe, kan yeroo balballi araaraa cufamutti xumuramu bakka bu'a. Ergaawwan sadanuu sochii ergamaa isa jalqabaatiin bakka buufamanii turan; sochiin sunis ergamaa afraffaa Mul'ata boqonnaa kudha saddeet keessatti ibsameen ni hordofama; kanaafuu mallattoo sadii-fi-tokko ta'a.

Haala tokko tokko keessatti, inni lakkoofsa tokkoon sochii ergaa ergamaa isa jalqabaa seenaa Millerite, akkasumas lakkoofsa sadiin walitti dhufeenya sochii ergaa ergamaa isa sadaffaa

agarsiisuu danda'a. Kanaafuu, "walitti-makamuun sadii-fi-tokko" jedhu akka "walitti-makamuun tokko-fi-sadii" tti illee bakka buufamuu danda'a. "Walitti-makamuun sadii-tokko" mallattoo fakkeenya ta'ee ni hojjeta; kunis tokkoon—sadii dura bu'uun yookaan sadiin—tokko dura bu'uun ta'uu danda'a. Boqonnaa sadii kan Daani'el keessatti ibidda Nebukadnezaar keessatti, jalqaba namoota gurguddoo sadan ni argina; sana booddee immoo isa afraffaan Ilma Waaqayyoo fakkaatu ni mul'ata.

Namoonni sadan kunis, Shaadaraak, Meeshaakii fi Abednegoo hidhamanii gara gidduu iddoo ibidda boba'aaatti kufan. Ergasii mootichi Nebukadnezaar dinqisiifamee ariitiidhaan ka'ee, dubbatee gorsitoota isaatiin, "Nuyi namoota sadii hidhamanii gara gidduu ibiddaa keessatti hin darbannee ree?" jedhe. Isaanis mootichaaf deebisanii, "Dhuguma, yaa mootii," jedhan. Innis deebisee, "Kunoo, ani namoota afur hiikamanii, gidduu ibiddaa keessa deddeebi'aa jiran nan arga; miidhaanis isaan irra hin jiru; bifa inni afraffaa immoo Ilma Waaqayyoo fakkaata," jedhe. Daani'el 3:23–25.

Daani'el fakkii warqee boqonnaa sadaffaa keessatti waaqeffatamu sana irratti akka hin mul'anne nu beeksisuuf, shakkii tokko malee, sababni guutummaatti waaqayyoo irraa ta'e fi dhugaan seenaa sirriin ni jira; garuu sababni raajii tokko immoo, utuu Daani'el achi argamee jiraatee, mallattoo raajii walitti dhufeenya sadii-fi-tokko sana iddoo ibidda boba'aa keessatti balleesseera ture. Gid'oon wajjin, Gid'oonii fi gareewwan isaa sadii, tokkoon tokkoon isaanii namoota dhibba tokko of keessaa qaban, turan. Kiristoosis yeroo baay'ee bartoota sadii wajjin ture.

Guyyaa ja'a booddee Yesus Pheexirosin, Yaaqoobin, Yohaannis obboleessa isaa wajjin fudhatee, kophaa isaanii gara tulluu ol dheeraa tokkootti isaan geesse. Fuula isaanii durattis bifa isaa in geeddarama; fuulli isaas akka aduutti ife, uffanni isaas akka ifaatti addeessa ta'e. Maatewos 17:1, 2.

Tokkoo-fi-sadii, yookaan sadii-fi-tokkoo; kun mallattoo walfakkaataadha, isaan hundinuu guyyoota dhuma keessatti qaama raajii tokko tokko bakka bu'u; guyyoonni dhumaas guyyoota murtiiti. Guyyoonni murtii bara 1798 keessatti jalqaban; yeroo sanatti murtiin qorannoo Onkoloolessa 22, 1844 jalqabu akka ta'u labsame. Guyyoonni murtiis seera Dilbataa yeroo dhiyootti dhufu keessatti yeroo qorannaan namaa cufamuu jalqabutti itti fufu; akkuma murtiin raawwachiisummaa Waaqayyoo jalqabee suuta suuta dabalaa deemuudhaan qorannaan guutummaatti cufamutti fi dha'ichoonni torban dhuma raawwatamanitti ga'u. Iddoo ibidda Nebukadnezaar keessatti, namoonni sadan amanamoon, kanneen boodarra Kiristoosiin itti dabalaman, alaabaa bakka bu'u. Yeroo bifa warqee sanaa eebbifamu, saboonni mootummaa Nebukadnezaar ijaaranii turan hundinuu achi argamu turan.

Inni saba keessaa fagootti sabootaaf mallattoo ol ol kaasa; innis handaara lafaa irraa isaaniif whishee godha; kunoo, isaan saffisaan ariitiidhaan ni dhufu. Isaayyaas 5:26.

Waggootni torban Daniel keessa turuu waggoota torbaatamni mallattoo murteessaa biraa beekamuu qabu keessaa tokko dha; innis dubbii hafuuraan kenname keessatti irra deddeebi'amee argama. Yeroo Yehooyaqiim irraa jalqabee hamma Qirositti jiru waggoota torbaatama dhugaa torban Daniel keessa turuu isaa bakka bu'a. Seenaa Baraa Lammaffaa keessatti waggoonni

torbaatamni sun yeroo biyyattiin boqottee Sanbata ishee itti gammadditu bakka bu’u. Isaayaas boqonnaa digdamii sadii keessatti waggoonni torbaatamni seenaa Ameerikaa Gamtoomanii bara 1798 irraa jalqabee hamma seera Dilbataatti jiru bakka bu’u; akkasumas kana gochuudhaan seenaalee wal cinaa deeman gaanfa Republicanismii fi gaanfa Protestantismii dhugaa bakka bu’u. Obboleettii White waggoota torbaataman sana waggoota kuma tokkoo fi dhibba lamaa fi jahaatama Bara Dukkanaa Papacy wajjin walqabsiisti.

“Har’a Waaqayyoo har’a sanyii badaa tokkoof fayyina fiduuf karoora waaqayyoo gara xumuraatti geessuuf bilisa taateetti. Jaarraa hedduuf sabni Waaqayyoo daangeffama bilisummaa isaanii jala turan. Lallabni wangeelaa qulqullina isaatiin dhowwame ture; warra ajaja namootaa kabajuuf didan irrattis adabbiin hamaan hundarra cimaa raawwatama ture. Kanaafis, iddoo wayinii safuu guddaa Gooftaa jechuunis lafti hojii isaa baay’ee guddaan jechuun ni danda’ama jechuun guutummaatti hojii malee hafe. Sabni ifa dubbii Waaqayyoo irraa dhorkame. Dukkanni dogoggoraa fi amantii sobaa beekumsa amantii dhugaa balleessuuf jechuun ni danda’ama jechuun sodaachisaa ture. Bara dheeraa ari’atama gara jabeessa kana keessatti, akkuma ilmaan Israa’el yeroo booji’ amuu isaanii keessa Baabilon keessatti booji’amanii turan sana, har’i Waaqayyoo lafa irra jirtus dhugumaan booji’ amte turte.”
Prophets and Kings, 714.

Erga yeroo torbaatamni mallattoo akka ta’etti waggoota kuma tokkoo fi dhibba lamaa fi jahaatama Bara Dukkanaa illee kan bakka bu’an ta’uun hubatame, fakkeenya “waggoota sadii fi walakkaa”, yookaan “ji’oota afurtamii lama”, yookaan “yeroo, yeroo fi hirmaannaa yeroo” jedhaman, kan mallattoo ahaan Bara Dukkanaa bakka bu’an, hiika fi hojii irra oolmaa waggoota torbaatamii mallattoo ta’an bal’isu.

Kitaaba Daani’el keessatti waggoonni torbatamni ergaa jalqabaa humna argate irraa kaasee hamma murtiitti jiru akka yeroo sanaatti ibsamu. Yeroon sun sochii haaromsa qulqulluu hunda keessatti ni jira; akkasumas, ta’uu isaatiin, waggoonni torbatamni sarara dhugaa biroo yeroo irratti xiyyeeffannoo kennan miti, garuu kaayyoo yeroo sanaa kan ibsan ta’u. Fakkeenyaaf, yeroo waggoota torbatamaa jechuun ergaa kakuu ta’e ilmaan Leewwii qulqulleessuuf Malaa’ikiin bakka buufameera. Obboleettii White qulqulleessuu Leewwota Malaa’ikii wajjin qulqulleessuu mana qulqullummaa Kristos lamaan walqabsiifte. Yeroon isuma sanaa yeroo chaappaa namoota dhibba tokkoo fi afurtamii afur kumaatti kaa’amuudha. Akkasumas yeroo roobni boodaa tartiibaan dhangala’uudha. Yeroon isuma sanaa immoo yeroo qorama fakkii bineensichaa, kan mallattoo bineensichaatti geessu, ta’a. Yeroon sunis “guyyaa qophii” raajii ta’eedha; kunis seera Dilbataatti geessa, innis akkasuma “guyyaa Sanbataa” dha. Yeroon sun yeroo bittinnaa’inaa fi yeroo walitti qabamaa of keessaa qaba; isaan lachanu qamolee “yeroo torbaa” ti.

Kitaaba Daani’el keessatti Yehooyaaqiim humneeffamuu ergaa isa jalqabaatiin fakkeenya ta’a. Mootota lamaan isa boodaan dhufan wajjin walqabatee, inni salphaatti ergamoota sadan keessaa isa jalqabaa, kan murtiitti geessu fi achumaan xumuramu, ta’a. Qiros seera Dilbataa qofa miti kan ittiin fakkeeffamu, garuu inni “mallattoo” fayyinaatis ta’a. Daani’el qaama walitti makama sadii-fi-tokko ta’e keessaa tokko dha; akkasumas bakka bu’ummaa addunyaa maraa afran keessaa saba Waaqayyoo kan agarsiisu keessaa tokko dha. Daani’el akkasumas ergamaa Eliyaas kan

fakkeessu dha; akkasumas macaafa Mul'ata keessatti Yohaannis kan agarsiisu ta'a. Inni dabalataan warra chaappaa Waaqayyoo fudhatanis fakkeenya ta'a. Maqaan "Daani'el" jedhu "abbaa murtii Waaqayyoo" yookaan "Waaqayyoo kan murtii" jechuudha; kanaafuu inni fakkeenya murtiiti, akkasumas Laa'odiiqee'ya ti; jechuunis Laa'odiiqee'yaan "saba irratti murtiin darbe" yookaan "saba murtii jala jiru" jechuudha. Murtichi Laa'odiiqee'ya dhuma irratti beekumsa kitaaba Daani'el keessatti hiikame sana diduu isaanii irratti hundaa'a.

Nebukadnezaariin mallatni mootummaa Yunaayitid Isteetis keessaa gaanfa Ripablikaanaas ta'e gaanfa Pirootestaantii dhugaatiin lamaanuu argisiisa; akkasumas inni jalqabaa isaa irraa hamma dhuma isaatti Yunaayitid Isteetis ofii isaatiifis mallattoo dha. Yommuu gara boqonnaawwan afraffaa fi shanaffaa Daani'el geenyu, Nebukadnezaar "yeroo dhuma" bara 1798 ni bakka bu'a; Belshaazaar immoo seera Dilbataa ni bakka bu'a. Nebukadnezaar dhuma "yeroo torbaa" adabbii sanatti bulchaa akka hoolaa ta'e, jijjiirame tokko ta'e; garuu ilmi isaa immoo, akkuma baduu isaa dura, akka jawwee dubbachuutti xumurama.

"Mootii isa dhuma Baabilonitti, akkuma fakkeenyaatti isa jalqabaatti dhufeetti, murtiin Eegduu waaqayyoo dhufee ture: 'Yaa mooticha, ... sitti dubbatameera; mootummaa sun sirraa deemeera.' Daani'el 4:31." Raajotaa fi Mootota, 533.

Daanyeel boqonnaa tokko seenaa sochii Miileri irraa eegalee Hagayya 11, 1840 hamma Onkoloolessa 22, 1844 tti agarsiisa. Akkasumas Fulbaana 11, 2001 irraa eegalee hamma seera Dilbataa tti ni agarsiisa. Akkasumas ergaa maleekota sadan keessaa isa jalqabaa ni agarsiisa; kunis mallattoo raajii lammaffaa seenaa Ameerikaa Tokkummaa qabdu bara 1798 irraa eegalee hamma seera Dilbataa tti agarsiisuudha.

Tarii ibsii isa caalaa barbaachisaa ta'e keessaa inni tokko, boqonnaan jalqabaa kitaaba Daani'el bakka bu'udha; inni waan jalqaba irratti keessatti dubbatame dha, kitaaba raajii isa kitaaba Daani'elii fi kitaaba Mul'ata Yohaannis walitti qabame irraa ijaarame keessatti. Kun qorumsota raajii sadii keessaa isa jalqabaa barataan raajii to'achuu qabu dha. Inni qorumsota itti aanan darbuu danda'uuf "nyaatamuu" qabu dha.

Barreeffama Duraa keessatti, akkuma duraan barruulee kana keessatti yeroo tokkoo ol caqasameetti, Obboleettiin Waayit adeemsa qoramuu sadarkaa sadii kan seenaa Kiristoos keeyyata tokko keessatti adda baasti; itti aansuudhaanis keeyyata itti aanu keessatti adeemsa qoramuu sadarkaa sadii kan seenaa Miilaraayitotaa adda baasti. Isheen namoota yeroo Kiristoos keessatti ergaa Yohaannis didan barsiisa Yesuusiin fayyadamuu akka hin dandeenye adda baasti. Keeyyatni itti aanu nama arguuf fedhii qabuuf, qoramni jalqabaa Miilaraayitotaaf kan ture Wiiliyaam Miiler akka ta'e ni mul'isa; innis, akka Obboleettiin Waayit adda baastetti, Yohaannis Cuuphaa fi Eliyaasiin lamaan isaanii wajjin fakkeeffamee ture. Dhugaa-baatonni lamaan kun kan qorama jalqabaa ta'an Daaniyaal boqonnaan tokko ergaa Eliyaas akka ta'e ni hundeessu. Yoo boqonnaan tokko didame, boqonnaawwan lamaa fi sadii irraa faayidaan kamiyyuu jiraachuu hin danda'u.

Yesusii fi ergamaan lammaffaan seenaa isaanii keessatti Yohaannis Cuuphaa fi ergamaa jalqabaa duukaa bu'an. Yesus booda murtiin fannoo ture; murtiin qorannoo yeroo jalqabetti jalqabametti immoo ergamaan sadaffaan dhufe. Abdii kutuun bartootaa yeroo fannoo mudate abdii kutuu

guddaa Onkoloolessa 22, 1844 keessaa fakkeenya ta'a. Boqonnaan tokkoo Daani'el keessatti Eliyaas dha; kunis akka Yohaannis Cuuphaa fi William Milleriin bakka buufametti mul'ata; garuu boqonnaawwan lamaa fi sadii irraa adda baafamuu hin danda'u. Boqonnaawwan sun walitti qabamanii wangeela bara baraa dha; innis yeroo hunda ergaa qorumsaa raajii sadarkaa sadii qabu, isa gareewwan waaqeffattootaa lama uumuudhaan achii immoo addaan baasu. Kanaafuu, yoo boqonnaawwan sadan sun addaan baafaman, wangeela kan biraa ta'a.

Garuu nuti yookaan ergamaan waaqaa irraa ta'e tokko illee wangeela kan nu isinitti lallabne sana irraa adda ta'e yoo isinitti lallabe, abaaramaa haa ta'u. Akkuma duraan jenne, amma immoo ani ammas nan jedhu; namni kam iyyuu wangeela isa isin fudhattan irraa adda ta'e yoo isinitti lallabe, abaaramaa haa ta'u. Galaatiyaa 1:8, 9.

Daani'el boqonnaan tokkoon Ergamaan kakuu isaa mana qulqullummaa isaa keessatti tasa dhufuuf karaa qopheessa; akkasumas sagalee lafa onaa keessatti iyyu ni bakka bu'a. Lafti onaa yeroo bittinnaa'inaa akka ta'etti ni ibsama; yeroo sana keessatti mana qulqullummaa fi loltoonni miilla jalatti dhidhiitamaa jiru. Daani'el boqonnaa tokko keessatti, Daani'el lafa onaa keessa jira; bittinnaa'ee fi garboomfamee jira. Ergaan boqonnaa tokkoo, ergaa boqonnaa lamaaf karaa qopheessa; achitti Kiristoos ilmaan Leewwii qulqulleessee isaanii wajjin kakuu seena. Ilmaan Leewwii mallattoo saba Waaqayyoo filatamanii ta'anii ni beekamu; sababiin isaas, isaan yeroo rakkoo fakkii warqee Aarooniitti Musee wajjin amanamummaadhaan dhaabataniiru; boqonnaan sadii Daani'el immoo rakkoo fakkii warqee sanaa dha.

Shaadraak, Meeshaak fi Abednegoo warra Leewwotaa kanneen qormaata "fakkii bineensaa" waaqeffannaa taabota warqee sanaa dura qulqulleeffamanii qophaa'an fakkaatu. Sirna sana keessatti Nebukadnezaar orkeestiraa ni qopheessa, sagaagaltuun Xiirros faarfannaa ni faarfatti, Israa'el hafuuraa gantuu immoo fuula isaa lafa buusee sagada erga godhee booddee muuziqaa sana irratti naannoo taabota warqee sanaatti qullaa isaa ni sirba.

Kitaaboleen Daani'elii fi Mul'ataa kitaaba tokkicha; Kiristoosis akka Alfaa fi Oomeegaatti amma kitaaba Mul'ata Yesuus Kiristoos bakka bu'u sana hiikaa jira. Dhugaan inni dursee kitaaba sana keessa kaa'u ergaa ergamoota sadii ti. Boqonnaawwan sadan jalqabaa Daani'elii ergaa ergamoota sadii dha. Dhugaawwan ergaawwan ergamoota sadii sana wajjin walqabatan kan Mul'ata boqonnaa kudha afur keessatti argaman, yeroo isaan duraan dursee boqonnaawwan sadan jalqabaa Daani'el keessatti ibsaman ta'uun isaanii beekamutti guutummaatti raawwatamu. Mul'ata kudha afur keessatti isaan akka wangeela bara baratti adda baafamu; akkasumas samii keessatti balali'aa jiru; kanaanis ergaa bara dhuma keessatti addunyaa guutuutti dhihaatu adda baasu. Boqonnaawwan sadan jalqabaa Daani'el keessatti garuu, muuxannoon dhiiraa fi dubartoota ergaa sana addunyaatti baatan fakkeenyaan agarsiifama. Mul'ata kudha afur sarara alaa kan dhugaa ti; mallattooleedhaanis ergaa ergamoota sadanii bakka bu'a. Wangeelli bara baraa fi ergaan tokkoon tokkoon ergamoota sadan keessaa, sarara keessaa kan dhugaa boqonnaawwan sadan jalqabaa Daani'el keessatti bakka buufameen guutummaatti raawwatama.

Boqonnaan jalqabaa sadii dhugaa ajaa'ibsiisoo hedduu ni bakka bu'u; dhugaawwan keessaa inni tokko immoo ergaawwan sadan adeemsa qormaataa tarkaanfii sadii qabu ta'uu isaanii ti; kunis

qormaata nyaataa irraa jalqabee, itti aansuun qormaata ijaa ta'ee, sana boodas qormaata litmus jedhamu hordofa. Qormaatawwan sadan sana maqaa itti kennuun karaa biraa ta'uu akka danda'u shakkii hin qabu; garuu maqaan sun boqonnaa jalqabaa keessatti salphaatti mul'achuu ni danda'a, akkasumas boqonnaawwan tokko irraa hamma sadiitti irra deebi'amee mul'achuu ni danda'a. Boqonnaawwan sadan kun walitti qabamanii akka mallattoo tokkootti beekamuu qabu.

“Ergaan inni fi lammaffaan bara 1843 fi 1844 keessatti kennamaniiru; ammas immoo nuti labsii ergamaa sadaffaatiin jala jirra; garuu ergaawwan sadan kun hundinuu ammallee labsamuu qabu. Isaan warra dhugaa barbaadanitti irra deebiin labsamuun isaanii yeroo kam iyyuu caalaa amma illee baay'ee barbaachisaadha. Qalamaanis ta'e sagaleedhaanis nuti labsicha dhageessisuu qabna; tartiiba isaanii fi hojii raawwii raajiiwwan nu ergaa ergamaa sadaffaatti geessan agarsiisuu qabna. Tokkoffaafi lammaffaa malee sadaffaan jiraachuu hin danda'u. Ergaawwan kana maxxansa keessatti fi lallaba keessatti addunyaatti kennuu qabna; sarara seenaa raajii keessatti waan ta'e fi waan ta'u agarsiisuudhaan.” Selected Messages, book 2, 104, 105.

Yoo gidduutti guyyaa tokko qofa, yookaan torban tokko, yookaan waggaa digdama ta'uun isaa dhimma hin qabu; isaan haala fakkeenyaatiin qormaatawwan sadii keessaa qormaatawwan sadii tartiiba isaanii keessatti adeeman ibsaa jiru. Nebukadnezaar akkaataan Waaqayyo raajicha Daani'eeliin abjuu isaa beekuu fi hiika abjuu sanaa sirrii fi jabaa akkasii kennuu danda'eef akka dhugaa qofaatti hubatamuu danda'utti baay'ee booji'amee fi dinqisiifate. Haa ta'u malee boqonnaa sadii keessatti, Nebukadnezaar qormaata lammaffaa boqonnaa lammaffaa keessaa kufe; mootummaa hiika waaqayyummaa abjuu iccitii sanaa adda baase humna Waaqayyoo mul'ata dinqisiisaa sanaa olitti fedhii namaa of-tuulummaan guutame isa ofii kaa'uuf murteesseera.

Boqonnaa warqee keessaa fakkii warqee dhaabuu isaatiin, inni qoricha qorumsaa sadaffaa sana keessatti kufe. Shadraak, Meeshaak, fi Abednegoo qoricha qorumsaa sana keessa darbaniiru. Nebukadnezaar mallattoo bineensichaa fudhate; namoonni qulqulloonni sadii sun immoo chaappaa Waaqayyoo fudhatan. Boqonnaawwan duraa sadii kan Daani'el, ergamoota sadan Mul'ata boqonnaa kudha afurii wajjin walqabsiisanii hubatamuu qabu. Boqonnaawwan sadan sun hammam salphaa fakkaatan iyyuu—iftoomina isaanii irraa kan ka'e yeroo baay'ee akka seenaa ijoollee Kiristaanaatiif itti fayyadaman—dhugumatti garuu isaan, tarii, Dubbii Waaqayyoo keessatti boqonnaawwan sadan hundumaa caalaa gadi fagoofi hiika guddaa qaban keessaa ta'u.

Mata-duree itti aanu keessatti boqonnaa sadaffaa kitaaba Daani'el ni itti fufna.

“Of tuulummaan fi cunqursaan karaa mootichi ormootaa, Nebukadnezaar, hordofeen mul'ate, bara keenya keessatti mul'achaa jira; ittis fufa. Seenaan of irra deebi'a. Bara kana keessatti qormaanni dhimma Sanbata eeguu irratti ta'a. Waaqayyoofii keessaa samii guutuun namoonni seera Yihowaa miidhagaa miti jechuun ukkaamsaa jiran ni ilaala; yaadannoo Waaqayyoo, mallattoo isa fi uummata isaa ajajawwan isaa eeganiin gidduu jiru, akka waan homaa hin taanee, akka waan tuffatamuu qabuutti ilaalanii, yeroo sanbatni dorgomaa tokko akkuma fakkeenyi guddaan warqee irraa hojjetame diriira Duuraa irratti ol kaafameetti ol ol jedhu. Namoonni of Kiristiyaanota jechuun waamaman sanbata sobaa kana, kan isaan ofii isaanii tolchan, akka addunyaan eegu ni waamu. Warri hunda isaanii kana didan seerota cunqursaa

jala ni kaa'amu. Kun iccitii hamminaa ti, karoorfannaa humnoota Seexanaa, nama cubbuu sanaan hojii irra oolfame." The Youth's Instructor, July 12, 1904.